

Drodzy Nauczyciele!

Dzieci są bardzo różne – nie wszystkie dobrze odnajdują się w grupie. Naszym zadaniem jest ułatwienie im integracji, przeciwdziałanie dyskryminacji, wykluczeniu i krzywdzie. Dzieci bywają wobec siebie okrutne, ale to tolerancja wobec inności jest naturalną postawą i często wystarczy jej tylko trochę pomóc. Zachęcam Was do skorzystania z metod, które sama sprawdziłam, integrując uczniów moich klas. Polecam Wam też gorąco obejrzenie filmu „Cudowny chłopak”, pięknej historii drogi – od odrzucenia dziecka przez grupę, przez przełamanie tej negatywnej sytuacji, po pełną integrację i wręcz przyjaźń. Wspólny seans, a potem rozmowa w klasie z pewnością pomogą dzieciom zrozumieć i przepracować temat odmienności i tolerancji.

Bądź dobry... bo każdy boryka się ze swoim losem

Przewidywane osiągnięcia ucznia:

- wie, że każdy ma swoje mocne i słabe strony
- rozumie, że nie należy nikogo oceniać na podstawie wyglądu
- ma poczucie własnej wartości
- wie, że kolegów niesie życie, a wybiera się przyjaciół

Przydadzą się: dwa prezenty – jeden zapakowany estetycznie i elegancko, drugi niedbale (zawartość opisana w punkcie 1.), dyktafony, telefony komórkowe, lusterka, kartki w kształcie lusterek podzielone na dwie części, kartki z bloku rysunkowego, pastele olejowe, przybory do pisania, duże arkusze brystolu, farby plakatowe.

Przebieg zajęć:

1. Wybieram ten..., bo...

Dzieci siedzą w kręgu, wokół dwóch opakowanych prezentów (jeden jest zawinięty w piękny kolorowy papier i przewiązany kokardą, drugi – w pogniecioną gazetę, owinięty sznurkiem; w pierwszym znajdują się „Pchełki” – gra stolikowa, w drugim najmodniejsza gra komputerowa – marzenie wszystkich dzieci); uczniowie nie znają ich zawarto-

ści. Każdy ustawia się przy prezencie, który chciałby otrzymać, i uzasadnia swój wybór. Następnie dzieci rozpakowują obie paczki i rozmawiają o ich zawartości. Udzielają odpowiedzi na pytanie *Jakiego wyboru dokonabyście, gdybyście znali zawartość prezentów?*

2. Nie wszystko złoto, co się świeci.

- Uczniowie indywidualnie, w parach, w grupach prowadzą wywiady z kolegami i koleżankami, z nauczycielami w szkole i nagrywają ich wypowiedzi (określające sposób rozumienia przez nich powiedzenia Nie wszystko złoto, co się świeci).
- Wysłuchują nagrań i dzielą się wrażeniami. Wypowiadają się na temat własnej interpretacji i rozumienia tego powiedzenia. Wspólnie ustalają, czy dotyczy ono tylko rzeczy, czy również ludzi.

3. Lustreczko, powiedz przecie, kto najpiękniejszy na świecie? – zabawa z lusterkami.

- Uczniowie przyglądają się sobie w lusterkach, zastanawiają się, co chcieliby zmienić

- w swoim wyglądzie. Każdy uczeń ma kartkę w kształcie lusterka podzieloną na dwie części, na jednej z nich zapisuje, co zmieniłby w swoim wyglądzie. Chętni uczniowie prezentują swoje zapisy i podają uzasadnienia.
 - Krąg przyjaźni – zabawa integracyjna.
 - Dzieci ustawiają się w kręgu, dobierają sąsiadów, zwracając uwagę na cechy zewnętrzne,
 - np. Po mojej prawej stronie stanie dziewczynka z warkoczami i w okularach, po lewej chłopiec w zielonych spodniach o blond czuprynie...
 - Co zmieniłbym w swoim zachowaniu, charakterze, zwyczajach...? – uzupełnienie zapisów na drugiej części „lusterka” i prezentacja zadania.
4. „Taki sam i inny” – zabawa integracyjna (pomysł zaczerpnięty z: R. Portmann „Gry i zabawy przeciwko agresji”, Jedność, Kielce 1999 s. 81). Uczestnicy zabawy siedzą tak, aby widzieć resztę grupy. Po kolei otrzymują polecenia, np. Wstań i dotknij dzieci, które mają na sobie coś czerwonego. Dotknij każdego, kto ma na sobie trampki. Dotknij każdego, kto tak jak ty jest dziewczynką/chłopcem. Dotknij każdego, kto ma niebieskie oczy... Powtarzanie takich ćwiczeń ułatwi dzieciom dostrzeganie podobieństw i różnic, zwracanie uwagi na szczegóły i cechy niezręczące się w oczy. Pomoże im uświadomić sobie, że wszyscy mają coś wspólnego i każdy jest wyjątkowy, wartościowy. Być może odkryją również, że osoby, których nie lubią, pod wieloma względami są takie same jak one.
5. Mój herb – indywidualna praca plastyczno-opisowa. Dzieci wykonują własny herb, na którym umieszczają informacje (rysunki, opisy) dotyczące wieku, wyglądu, zainteresowań, najbliższej rodziny, mocnych i słabych stron, marzeń... Prezentują swoje prace i dobierają się w grupy ze względu na wspólne cechy. Ustalają, czy każde dziecko należy tylko do jednej, czy do kilku grup.
6. „Wyżej – więcej – dalej” – zawody na wesoło (pomysł zaczerpnięty z: R. Portmann „Gry i zabawy przeciwko agresji”, Jedność, Kielce 1999 s. 81). Każde dziecko potrzebuje poczucia, że choć raz było naj. W tym celu zadajemy pytania, a grupa oklaskuje wyjątkowych lub najlepszych zawodników, charakteryzujących się wymienionymi cechami czy umiejętnościami, np. Kto jest najwyższym dzieckiem? Kto potrafi zbudować najwyższą wieżę z zapalek? Kto potrafi zapamiętać najwięcej numerów telefonów w ciągu trzech minut? Dobierając pytania, prowadzący musi zwrócić uwagę na to, by każde dziecko choć raz wygrało oraz by kryteria doboru mogły być potraktowane przez grupę jako pozytywne. Natomiast w trakcie rozmowy warto zaznaczyć, że każdy człowiek jest kimś wyjątkowym i ma o wiele więcej wyjątkowych cech i umiejętności, niż jesteśmy tego świadomi.
7. Tylko razem damy radę! – zabawa integracyjna. Uczniowie stają w kręgu, chwytają się za ręce. Każde dziecko wypatruje miejsca, którego może dotknąć ręką. Na hasło każdy dotyka wybranego punktu, nie rozrywając kręgu! To trudne, ale możliwe. Dzieci muszą pomyśleć, jak to zrobić (podchodzą w zawiązanym kręgu do kolejnych wybranych miejsc, by każdy mógł wykonać zadanie). Wyciągają wniosek, że tylko dobrze współpracując, można wykonać zadanie.
8. Chociaż się różnimy, bardzo się lubimy. Rozmowa kierowana zakończona wnioskami podsumowującymi zajęcia, np. każdy jest inny, ale ma swoje mocne i słabe strony, problemy i kompleksy; nie należy nikogo oceniać na podstawie wyglądu, ale trzeba poznać go bliżej i dostrzec jego zalety, zrozumieć drugiego człowieka, postawić się w jego sytuacji i zastanowić się, co czuje; co możemy zrobić, gdy na swej drodze spotykamy kogoś, kto różni się od nas, ale jest przecież jednym z nas...
9. Nie rób drugiemu, co tobie niemiłe! – wykonanie plakatów w grupach i rozwieszenie ich w ustalonych miejscach szkoły.
10. Łańcuszek dobrych myśli: Lubię z Tobą współpracować, bo... Cieszę się, że... Chcę bawić się z Tobą, bo...
11. Podjęcie decyzji o obejrzeniu filmu „Cudowny chłopak”. *Jeśli chcesz poznać chłopca o imieniu Auggie, jego problemy, marzenia, dowiedzieć się, co skrywał pod kosmicznym hełmem, jak przyjęli go szkolni koledzy i jakie uczucia towarzyszyły mu w szkole, koniecznie obejrzyj film „Cudowny chłopak”. Po obejrzeniu filmu zastanów się, czy obok Ciebie nie ma kogoś takiego jak bohater filmu.*

Elżbieta Gyzińska